

Senioru skola

Mazirbes kora stāsts un lībiešu tautas tērps

Svētās Ģimenes Mājā,

Rīgā, Kloštera ielā 5

2023.gada 12.jūlijā

Mazirbes kora stāsts

**1948. gada 16. maija
pirmā kora koncerta 75. gadu jubilejas
iezīmēšana**

2023. gadā atzīmējam Dziesmu un deju svētku tradīcijas 150. gadskārtu,

pasākumu vienojošais vadmotīvs ir

“Dziesmu svētkiem 150. Tradīcija”

Iezīmējam *Tradīciju* lappusi arī no Mazirbes.

Pēc Otrā pasaules kara Mazirbē kultūras dzīve atjaunojās un dibinājās arī koris. Mazirbes pamatskolas skolotājs un direktors, lībietis **Rūdolfs Ermanbriks** (1914-1989) bija kora dibinātājs un diriģents.

Korī piedalījās visi skolas skolotāji, tehniskie darbinieki, ciema iedzīvotāji un pat skolnieki. Jauktajā korī kopā bija līdz 30 dziedātāju.

“Dziedāšanas tradīcijas vispār šajos ciemos bija lielas. Pirms kara, piemēram, Sīkragā, Lielirbē bija kori. Tā nu radās doma, es pat nedomāju, ka ne bez varas orgānu atbalsta, ka Mazirbē ir vajadzīgs koris.

Mazirbes ciems ir liels, ir kultūras tradīcijas, dziedāšanu mīlēja un mans tēvs bija mācījies mūziku, beidzis Konservatoriju, bija diriģents, spēlēja klavieres, vijoli un viņam interese bija liela par to, ka vajadzētu šīs mūzikas tradīcijas ciemā stiprināt un vairo. Tā nu vairāk viņa galvā, bet ar vietējo varas orgānu atbalstu un stimuliem, radās koris.”

(no Alda Ermanbrika atmiņām)

**Rīgā 1948. gada jūlijā notika
X Dziesmu svētki jeb Padomju Latvijas
I Dziesmu svētki,
kuriem sevišķi rosīgi gatavojās
Mazirbes jauktais koris**

Bija iesākta arī tautas tērpu gatavošana. Lībiešu sieviešu tautas tērps tika darināts skolotājas, lībietes **Mirdzas Ermanbrikas** (1912-1990) vadībā un pēc viņas zīmējumiem.

Bijusī skolotāja par to stāstījusi:

“Skolas laikā katrai skolniecei bija jāuzšuj tautastērps.

Nolēmu uzšūt lībiešu tērpu. Lindraku stripu krāsas noskatījos no savas vecāsmātes, blūzes apkakli un jostu - no Jaunaņņu Ķērstes. Metāla daļu atliekas bija kapos, ko tolaik atrada Mazirbē pie manu vecāku Grabu mājām.”

“Nu tad domāja, ka cits tautastērps nebūtu tik labs, vajadzētu līvu tautastērpu, bet tas bija jārada, arī raksts un krāsas.

To es atceros, ka ne tikai jārada, bet doma, kāds būs tas tautastērps. Mamma bija beigusi pirms kara, kā saka “ulmaņlaikos”, Rīgas Amatniecības skolu.

Tātad ar mākslu jau viņai bija kaut kas kopīgs, pat izglītība un diplomdarbs bija darīts. Manas mammas māšas vīrs Andrejs Šulcs bija Ventspils muzeja direktors, arī kultūras darbinieks, jo beidzis Mākslas Akadēmiju, Purvīša skolnieks.

Tā nu viņi spriedelēja kādas būs krāsas. No kurienes ņēma tieši to iniciatīvu, kāpēc tieši tādas, jo tas tautastērps radās ļoti krāsains. Tur bija tādas krāsas, kas citos tautastērpos nav.

Violets tonis, zilgans tonis, ne tikai dzeltens vai brūns.

Galvenais, ar ko atšķīrās un ko visi apbrīnoja bija tās krelles, ķēdes, ko arī paši izgudroja, ka to vajadzētu restaurēt.

Kaut kur jau izrakumos, droši vien, bija atraduši kaut ko līdzīgu un tad no vecām lielgabala patronām dabūja vara stieples un no tām uz zīmuļa uztina gredzentiņus, kādas 4 stieples kārtas un tās savēra kopā un iznāca tādas smukas ķēdītes.

Tā paši visi taisīja, locīja un arī paši krāsoja dzijas. Tas grūtākais bija dabūt tādas krāsas, jo veikalā jau nevarēja nopirkt. Ar dabas krāsām un kaut ko varēja arī nopirkt, tad jauca un mēģināja.

Krāsoja turpat uz malkas apkures plīts, katls kurā vārīja, tad žāvēja dziju. Tas bija ļoti, ļoti liels darbs, to visu ar savām rokām darīja meitenes un sievietes. To es atceros, ka daudz uzmanības tika veltīts tieši gatavošanai”.

(no Alda Ermanbrika atmiņām)

Tā radās skaistais, interesantais lībiešu sieviešu tautas tērps ar metāla važu rotām, aubēm un brunču apakšmalu ar vairākām krāsu lentām.

Ligita Fogele rāda piecdesmit
deviņus gadus glabāto un par
naudu nepārdodamo lībiešu
taustērpu, ko Dziesmu svētkiem
īpaši viņai audusi vecmāmiņa.

Publika kori un sieviešu krāšņos lībiešu tautas tērpus pirmo reizi skatīja
1948. gada 16. maijā, kad Mazirbes koris R. Ermanbrika vadībā
koncertā **Mazirbē** atskaņoja dziesmu svētku programmu.

Rīgā Dziesmu svētki notika

21. un 22. jūlijā

Mazirbē atskaņoja dziesmu svētku programmu. Dziedātājas bija
tautastērpos ar metāla važu rotām.

Ap vidu – josta – prievīte, brunču apakšmalā vairākas krāsainas lentas.

Galvās ziedu vainadziņi vai aubes.

Mazirbes koris 1948. gada Dziesmu svētkos tika apbalvots ar Goda rakstu.

Lībiešu tautisko bruncu
r a k s t s.

Vajadzīgais dziju daudzums vienam bruncim apm. 1,5 kg :

tani skaitā	zilā	-	500 g,
	sarkanā	-	400 g,
	melnā	-	300 g,
	zaļā	-	200 g,
	dzeltenā	-	100 g.

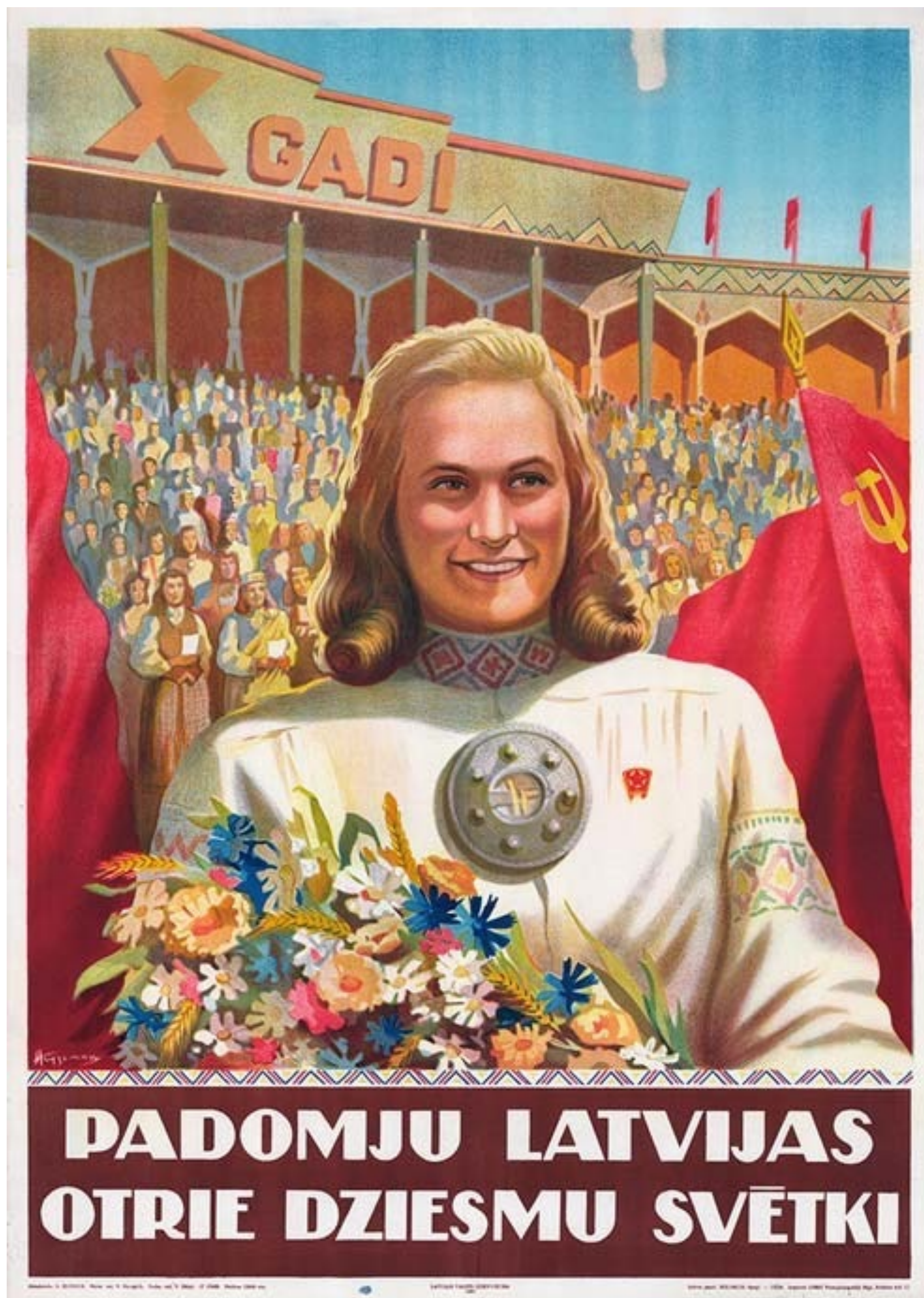
Diedziņu skaits: 5555555 8 5 8 55 7 5 7 5555 5 555 5 5 7 5 7 5555555

Brunču raksts bija tumši strīpots, ņieburs bija melns. Balta linu blūze bija ar apkakli, ap kuru balto darbu izšuvumā bija veidoti rindotie loki, tādi bija arī ap aprocēm. Uzplecis bija rotāts ar četrū rindu nepārtrauktajiem atpakaļdūrieniem.

Divgabalu aube bija ar greznu muguras daļu, greznota ar piecām rozetēm, kas bija sakārtotas tā, lai lielākā rozete būtu vidū, bet četras mazākas stūros, ap rozetēm vēl bija lentīšu un dažāda formāta krāsainu stikla krellīšu rotājumi. Ap aubes malu bija balta mežģīne.

Austā josta bija 21 mm plata un 230 cm gara ar rakstu baltā, rozā un zilā krāsā.

**Mazirbes koris piedalījās arī
1950. gada dziesmu svētkos**

**Tautas tērps, ko toreiz radīja Mazirbē,
dzīvo daudzus gadus un priecē vēl šodien.**

Bildes no MDK krājumiem un
Alda Ermanbrika ģimenes albūma.

*Biedrība „Mazirbes draugu kopa” īstenoto
projektu “Mazirbes kora stāsts” no 06.03. līdz 30.09.2023. g.*

atbalsta Talsu novads

līdzfinansējuma līgums Nr. TNPCA/23/9-23/89/PAKL

Senioru skolu atbalsta

Projektu „Sadarbībā aizstāvam” atbalsta Sabiedrības integrācijas fonds no Kultūras ministrijas piešķirtajiem Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Programma “NVO fonds”

Projekts tiek īstenots no 01.04.2023. līdz 31.10.2024.

Projekta īstenošanas līgums Nr. 2023.LV/NVOF/MAC/103/49

Kultūras ministrija

Sabiedrības integrācijas fonds